

Jødiske ritualer

Jødiske ritualer kan inddeles i ritualer, for det enkelte individ og ritualer som er knyttet til grupper, ofte forbundet med synagogen.

Jødiske ritualer baserer sig på jødisk lov, kaldet Halachah, der nøjsomt foreskriver samtlige rituelle instruktioner. Disse regler gælder for mad og den jødiske helligdag, kaldet shabbat, samt vores helligdage som har reference til forskellige begivenheder i jødisk historie. Der er også et helt sæt regler, om hvordan vi bør interagere med verden omkring os, i forhold til ægteskab, familie, venner, fremmede, dyr og miljøet. Der er også regler, der gælder for landbruget, selvom de fleste af disse regler ikke er relevante eller gældende i vor tid. Samt regler om ritualer og traditioner, der gælder for menigheden ved bøn i synagogen.

Omskærelse

Den første jøde Abraham fik instruktion fra Gud, om at han skulle omskære sig selv, og efterfølgende alle jødiske mænd og drenge. Desuden at nyfødte drenge skulle omskæres på 8 dagen efter deres fødsel. En tradition vi stadig praktiserer, i dag 4.000 år senere. Omskærelse kaldes Brit Milah, som udføres med en udlært/ autoriseret person, kaldet en Mohel, der vil desuden være en læge tilstede. Ved Brit Milah navngives barnet, og der holdes en fest for familie og venner.

Bar og bat mitzvah

Bar mitzvah er en festceremoni, som marker at en jødisk dreng på 13 år er myndig, i henhold til jødisk lov. Piger bliver tilsvarende myndig ved deres, bat mitzvah festceremoni, som afholdes et år tidligere, nemlig når pigen er 12 år. Børnene bruger tid på at forberede deres fest, for familie og venner.

Ægteskab

Selve vielsen sker under en chuppah, som er et lille overdækket område, der bl.a., refererer til parrets kommende bolig, som bliver deres selvstændige og beskyttede område. En chuppah er også en symbolsk reference til Templet i ørkenen og ikke mindst, til Guds tilstedeværelse ved vielsen.

Typisk er det en rabbiner som leder ceremonien. Der holdes taler, synges, siges bønner, drikkes vin mv., og afslutningsvis er det traditionen at manden knuser et glas på gulvet, svøbt i et klæde, som bl.a. er et symbol på, at vi i denne glædes stund, er bevidst om at ikke alt er perfekt.

Begravelse

En begravelse er afslutningen på et forhåbentligt langt og værdigt liv. Til jødiske begravelser er der mange ritualer, de mest centrale knytter sig til respekt for den afdøde, og en værdig afsked til de efterladte.

Begravelsen skal ske så hurtigt som muligt, gerne samme dag. Efter begravelsen sidder de nærmeste pårørende i afdødes hjem i 7 dage, det kaldes at sidde Shiva. Venner og familie besøger de efterladte, serverer mad og hjælper til med huslige pligter. På den måde kan de efterladte sørge i en tryk atmosfære, og aldrig i ensomhed. En tradition som giver de efterladte betydelig trøst og energi til at komme videre med

livet. Ved begravelsen, siges der er en bøn for den afdødes sjæl, kaldet Kaddish. I det påfølgende år efter begravelsen, er det en mitzve (god gerning), for den afdødes søn/sønner, at sige kaddish hver dag i synagogen med en minjan.

Det er vores tradition, at familie og venner hvert år efter dødsfaldet, tænder et stearinlys som brænder helt ud og vi siger kaddish for den afdødes sjæl.

Jødiske begravelsespladser bliver aldrig annulleret og der gælder ingen forældelse. Vi tror på at den afdøde skal have gravfred. Af samme årsag, er det ikke anbefalet at blive kremeret. Det Jødiske Samfund har en begravelsesplads i København. Al henvendelse angående begravelse, henvises til Det Jødiske Samfund.

De jødiske spiseregler

De jødiske spiseregler er et regelsæt beskrevet i Mosebøgerne, kaldet kosher mad, oversat til dansk som egnet mad. Mosebøgerne præciserer hvilken dyr vi må spise, og hvilke dyr vi ikke må spise. Hvilken karakteristik der definerer de kosher fødevarer, og hvordan de skal tilberedes og slagtes mv.

Før og efter vi spiser og drikker, siger vi hebraiske velsignelser over maden, kaldet Bracha, hvor vi takker Gud for maden.

Synagoge

Synagoge betyder forsamlingshus, det er et socialt samlingsstedet for det jødiske samfund. Vi samles om morgenbøn og aftenbøn. I weekenden samles vi om sabbat, hvor vi beder sammen, morgen, middag, eftermiddag og aften.

Det er traditionen at mænd og kvinder sidder adskilt i synagogen. Gudstjeneste er indrettet sådan, at der er 10 voksne mænd tilstede. I den jødiske kultur har mænd en pligt til at komme til gudstjeneste, kvinder har en ret, men ikke en pligt til, at komme i synagogen.

Kildeteksten til jødisk bøn er en bønnebog, kaldet Siddur. Den indeholder også mange salmer fra Salmernes bog. Synagogens primære Siddur er fra Altona i Tyskland. Strukturen i gudstjenesten følger traditioner der er Ashkenazisk (betyder Tysk på hebraisk), derfor bruger nogen en Ashkenazisk Siddur. Alle har deres personlige Siddur.

Gudstjenesterne ledes af en kantor som synger bønnerne, på den måde fører han menigheden. Kantoren vil samtidigt læse højt fra Torah rullerne. Med andre ord fungerer gudstjenesten til dagligt uden prædiken. På sabbat og ved højtider, vil der som regel være en kort tale/prædiken fra synagogens rabbiner. Som typisk reflektere over et relevant emne i forhold til dagens bibellæsning, eller Halachah forbundet med en højtid.

Den jødiske kalender

Vi lever efter den vestlige kalender, men alle jødiske helligdage og traditioner er forbundet med den jødiske kalender, som følger måneåret – den vestlige kalender følger derimod solåret. For at vi kan fejre helligdagene cirka på samme tidspunkt hver år, justerer vi månekalenderen, så den passer med solens kalender. Påske skal altid være en forårsfest og Sukkot skal altid være en efterårsfest.

(Solåret har 365 dage, måneåret har 354 dage. Der er derfor en afvigelse på ca. 11 dage, mellem solåret og måneåret. Udfordringen ligger i at måneåret ikke er præcist 354 dage og solåret ikke præcist 365 dage. Helt præcist er solåret 365 dage 5 timer 48 minutter og 46 sekunder. Måneåret er helt præcist 354 dage, 8 timer, 48 minutter og 36 sekunder).

I den jødiske kalender er der derfor indført et skudår, hvor der tilføres en extra måned hvert 3 eller 4 år. Beregningen for kalenderen er udført af Rabbineren Hillel, som levede i Babylonien for ca. 110 år f.v.t. Det er signifikant at beregningsmetoden aldrig er blevet korrigeret siden. Selv en meget lille afvigelse eller fejl, på bare ét minut pr., år vil efter 2000 år have skubbet kalenderen ud af sin synkronisering, regnestykket er derfor uhyre præcist!

Helligdage

Jødiske helligdage; påske, pinse og efterårshelligdagene Sukkot, er alle detaljeret instrueret i Biblen og helligdagene blev praktiseret allerede fra det år, hvor udvandringen fra Egypten fandt sted. Vi gør meget ud af at kende historierne på flere niveauer, og give det videre til vores børn. Helligdagene har mange symboler og traditioner, alt sammen forenet i samvær omkring mad, bønner og sang. Til stor glæde for familie og børn.

Vores mest centrale helligdage er; Shabbat (ugentlig hviledag), Rosh Hashanah (nytår), Yom Kippur (forsoningsfest), Sukkot (løvhytte fest), Simchat Torah (glædesfest for Biblen), Chanukah (lysfest), Tu bishvat (Træernes nytår), Purim (erindringen om Hamans mislykkes forsøg på at udrydde jøderne), Pesach (påske), Lag ba'omer (mindes vi en periode hvor en stor tragedie blev afsluttet), Shavuot (fejrer vi at jøderne fik Biblen på Sinaisbjerget).